

นางนฤมล ศีระะภูมิ: สภาวะทันตสุขภาพในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน อำเภอจันทหาร จังหวัด  
ร้อยเอ็ด. (ORAL HEALTH STATUS IN DIABETES PATIENTS AT  
CHANGHAN DISTRICT, ROI ET PROVINCE, THAILAND)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ.นพ.สุรศักดิ์ สุวานิชสกุล

65 หน้า.

การศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง จากกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยเบาหวานจำนวน 256 คน  
แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจันทหาร อำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความ  
ชุกและปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเกิดโรคฟันผุ รากฟันผุ เหงือกอักเสบ โรคปริทันต์ และการติดเชื้อ  
ราในช่องปากและแนะนำแผนการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การรักษาและการฟื้นฟูสภาวะช่อง  
ปากผู้ป่วยเบาหวาน อำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้พบว่า ความชุกโรคฟันผุและ  
รากฟันผุเท่ากับร้อยละ 72.7 และ 55.5 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด(SD) เท่ากับ 9.98  
(8.05) ซึ่ง/คน ความชุกโรคเหงือกอักเสบ โรคปริทันต์เท่ากับร้อยละ 91.8 ไม่พบผู้ป่วยเบาหวานติด  
เชื้อราในช่องปาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการแปรงฟัน การสูบบุหรี่ การ  
เคี้ยวหมากและการเกิดโรคฟันผุ รากฟันผุ เหงือกอักเสบ โรคปริทันต์โดยใช้สถิติ Chi-square  
พบว่า เพศ และพฤติกรรมการเคี้ยวหมาก มีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  
 $P - value < 0.05$  ( $P - value = 0.022$  และ  $0.019$  ตามลำดับ) ปัจจัยพฤติกรรมการเคี้ยวหมาก  
และระยะเวลาการเคี้ยวมีความสัมพันธ์กับการเกิดรากฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $P - value$   
 $< 0.05$  ( $P - value = 0.001$  และ  $0.018$  ตามลำดับ) ปัจจัยด้าน อายุ พฤติกรรมการแปรงฟัน และ  
การใช้ไหมขัดฟัน มีความสัมพันธ์กับโรคเหงือกอักเสบ โรคปริทันต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่  $P -$   
 $value < 0.05$  ( $P - value = 0.001$ ,  $0.001$  และ  $0.001$  ตามลำดับ) และไม่พบความสัมพันธ์อย่างมี  
นัยสำคัญทางสถิติระหว่างพฤติกรรมการสูบบุหรี่ การเคี้ยวหมากกับการเกิดโรคปริทันต์ กฎบัตร  
ออกตาวาได้ถูกนำเสนอเพื่อเป็นแนวคิดหลักในการทำงานด้านส่งเสริมสุขภาพซึ่งสภาวะช่องปากมี  
ผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพร่างกาย วิธีการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตในผู้สูงอายุ

สาขาวิชาการพัฒนาระบบสาธารณสุข...ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา...2552.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

## 5179144353: MAJOR HEALTH SYSTEMS DEVELOPMENT  
 KEYWORDS: CORONAL CARIES/ ROOT CARIES/ PERIODONTAL  
 DISEASE/ DIABETES MELLITUS/ CHANGHAN  
 NARUMOL SRISAPHUM: ORAL HEALTH STATUS IN  
 DIABETES PATIENTS AT CHANGHAN DISTRICT, ROI ET  
 PROVINCE, THAILAND. THESIS ADVISOR: PROF. SURASAK  
 TANEAPANICHSKUL, M.D., 65 pp.

A cross-sectional descriptive study was conducted among 256 diabetes patients in Changhan hospital, Changhan district, Roi et province, Thailand. The study had 3 objectives: (1) to describe prevalence of coronal caries, root caries, periodontal disease, oral candidiasis; (2) to identify influence factors that effect prevalence of coronal caries, root caries, periodontal disease, oral candidiasis; (3) to recommend the plan for dental health promotion, prevention, treatment and rehabilitation. Standardized dentist and interviewers by trained the way use questionnaire, internal reliability of diagnosed dental caries, periodontal disease with statistic Kappa was 0.92. Data collection was carried on November to December 2009. Face to face questionnaire and oral examination were used. Frequencies, percentages, means and standard deviations were used to describe demographic data, oral health behavior and oral status. To assess association between dependent and independent variables, Chi-square test was used.

The prevalence of coronal caries and root caries, were 72.7% and 55.5%, respectively. The mean (SD) Decayed, Missing, Filled Teeth (DMFT) was 9.98 (8.05) teeth/person. Mean (SD) Decayed teeth (DT) was 2.86 (3.40) teeth/person. Mean (SD) Missing teeth (MT) was 7.10 (7.20) teeth/person. Mean (SD) Filled teeth (FT) was 0.06 (0.42) teeth/person. 54.3 percent of diabetes patients had posterior occluded teeth equal or more than 4 pairs. The prevalence of periodontal disease was 91.8%. All of the diabetes patients in this study had not oral candidiasis. The relationship between dependent and independent variables found that gender, betel nut chewing showed a significance association with coronal caries at  $P\text{-value} < 0.05$  ( $P\text{-value} = 0.022, 0.019$ , respectively). The relationship between betel nut chewing, duration chewing and root caries showed a significance association at  $P\text{-value} < 0.05$  ( $P\text{-value} = 0.001, 0.018$ , respectively). Age, oral health behavior tooth brushing, use toothpick showed a significance relationship with periodontal disease at  $P\text{-value} < 0.05$  ( $P\text{-value} = 0.001, 0.001, 0.001$  respectively). These was no significant relationship between smoking, betel nut chewing and periodontal disease.

The available scientific evidence is particularly strong for a direct relationship between diabetes and periodontal disease. The Ottawa Charter was published to provide a set of guiding principles for health promotion. General and associated oral health conditions have a direct influence on elder people's quality of life and lifestyle. This issue is interesting for further study.

Field of Study : Health Systems Development      Student's Signature .....

Academic Year : 2009 .....

Advisor's Signature .....